

Y CYNGOR SIR

Cofnodion cyfarfod o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun, LL15 1YN ddydd Mawrth 7 Chwefror 2012 am 10.00am.

YN BRESENNOL

Councillors Ian Armstrong, Raymond Bartley, John Bellis, Brian Blakeley, Joan Butterfield, June Cahill, Jeanette Chamberlain-Jones, William Cowie (Cadeirydd), Ann Davies, James Davies, Meirick Davies, Pauline Dobb, Michael Eckersley, Christine Evans, Gwilym Evans, Hugh Evans, Bobby Feeley, Sharon Frobisher, George Green, Ian Gunning, Diana Hannam, Neville Hughes, Rhys Hughes, Glyn Jones, Huw Jones, Morfudd Jones, Richard Jones, Gwyneth Kensler, Paul Marfleet, Lucy Morris, Peter Owen, Dewi Owens, Allan Pennington, Barbara Smith, David Smith, David Thomas, Selwyn Thomas, Julian Thompson-Hill, Cefyn Williams, Eryl Williams and Jane Yorke

HEFYD YN BRESENNOL

Y Prif Weithredwr (MM), Cyfarwyddwyr Corfforaethol: Dysgu a Chymunedau (HW); Demograffig, Lles a Chynllunio (SE) a Thrawsnewid Busnes ac Adfywio (BJ), Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidaidd (RGW), Pennaeth Cyllid ac Asedau (PM), Pennaeth y Gwasanaethau Cynllunio, Adfywio a Rheolaethol (GB), Rheolwr Gorfodaeth Diogelwch Cymunedol (RS) a Gweinyddwr y Pwyllgor (KEJ).

PWYNTIAU O SYLW

- Mynegodd y Cadeirydd gydymdeimlad y Cyngor â'r Cynghorydd C Hughes ar golli'i fam.
- Cyfeiriodd yr Arweinydd, y Cynghorydd H H Evans at Archwiliad diweddar Estyn o'r Gwasanaethau Addysg ac er nad yw'r canfyddiadau byth wedi'u cadarnhau, roedd yn falch o ddweud fod safle'r awdurdod yn bositif a chanmolodd agwedd y cyngor at y broses. Canmolodd hefyd wybodaeth y cynghorwyr o'r gwasanaethau addysg gan gyfeirio'n benodol at y Cadeiryddion Archwilio. Yn olaf, soniodd am waith yr Aelod Arweiniol dros yr Iaith Gymraeg, Plant, Pobl Ifanc a Hamdden a'r Aelod Arweiniol dros Addysg yn arwain yr awdurdod trwy rai amgylchiadau anodd. Diolchwyd yn arbennig i'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Dysgu a Chymunedau a'i staff.
- Darllenodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidaidd rybudd o gynnig yr oedd wedi'i dderbyn yn union cyn y cyfarfod ynghylch casgliad rhagarweiniol yr Arolygydd ynghylch y Cynllun Datblygu Lleol; faint o awdurdod dirprwyedig a roddwyd mewn perthynas â'r Cynllun Datblygu Lleol a'r angen i hysbysu'r Cyngor am faterion cysylltiedig sydd angen cymeradwyaeth y Cyngor Llawn. Ei gyngor oedd na ddylid ystyried y mater yng nghyfarfod heddiw gan nad oedd yn eitem frys ond y gellid ei osod ar agenda nesaf y Cyngor pe byddai rhybudd priodol o gynnig yn cael ei roi.

GWEDDIAU

Offrymodd y Parch Val Rowlands weddïau ar ddechrau'r cyfarfod.

1 YMDDIHEURIADAU

Y Cynghorwyr C Hughes, R W Hughes, D W Lee a G Williams.

2 DATGAN DIDDORDEB

Mynegodd y Cynghorydd I A Gunning diddordeb yn eitem agenda 7 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Yfed Alcohol mewn Mannau Cyhoeddus Dynodedig) 2007 gan ei fod yn aelod o Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru.

3 MATERION BRYG A GYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Ni chodwyd unrhyw faterion bryg.

4 DYDDIADUR Y CADEIRYDD

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y gwaith dinesig yr oedd wedi'i wneud ar ran y Cyngor ym mis Ionawr 2012 (cylichredwyd y dyddiadau o'r blaen).

PENDERFYNWYD nodi'r digwyddiadau y bu'r Cadeirydd yn bresennol ynddynt ym mis Ionawr 2012.

5 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 10 Ionawr 2012.

Cywirdeb – Dywedodd y Cynghorydd E R Jones nad oedd yr ymddiheuriadau yr oedd wedi'u cyflwyno wedi'u cofnodi yn y cofnodion.

PENDERFYNWYD - yn amodol ar yr uchod, cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 10 Ionawr 2012 fel cofnod cywir a'u llofnodi gan y Cadeirydd.

6 CYLLIDEB 2012/2013

Cyflwynodd y Cynghorydd J Thompson-Hill, yr Aelod Arweiniol dros Gyllid ac Effeithiolrwydd adroddiad (a rannwyd o'r blaen) yn gofyn i'r Cyngor gymeradwyo cyllideb 2012 / 13 a chytuno i gynnydd o 2.8% yn lefel Treth y Cyngor o ganlyniad.

Dywedodd yr Aelod Arweiniol fod mwy o aelodau wedi cymryd rhan yn y broses gyllideb o gymharu â'r blynyddoedd cynt a bod y Pwyllgor Archwilio Perfformiad a fu'n archwilio'r broses o'r farn ei bod wedi llwyddo. Dywedwyd wrth aelodau fod setliad terfynol Lywodraeth Cymru wedi dangos cynnydd o 0.7% mewn grant refeniw ond 6.9% o ostyngiad yn y setliad cyfalaf. Amlygwyd goblygiadau hynny i'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig, yr arbedion y byddai'n rhaid eu cael yn ystod y tair blynedd nesaf a'r rhagolygon diweddaraf o ran rhagdybiaethau cyllidebol.

Cyfeiriwyd hefyd at y dyraniadau ar gyfer buddsoddi mewn meysydd blaenoriaeth ac argymhelliad y Cabinet y dylai cronfeydd wrth gefn sy'n dal heb eu gwario gael eu dyrannu i Ysgolion yr 21 Ganrif a Chynlluniau Tref a Chymunedau (byddai'r union ddyraniad yn amodol ar gyflwyno achos busnes llawn i'r Cabinet). Byddai'r cynigion yn y gyllideb yn arwain at gynnydd o 2.8% yn Nhreth y Cyngor ac mae'r ffigyrau dangosol yn awgrymu y byddai codiad treth Sir Ddinbych yn debyg o fod yr ail isaf yng Ngogledd Cymru yn 2012 / 13. Mae cymariaethau ag awdurdodau eraill Gogledd Cymru'n awgrymu fod Sir Ddinbych wedi cau'r blwch i tua £10 ar eiddo Band D.

I orffen, pwysleisiodd y Cynghorydd Thompson-Hill fod yn rhaid i'r gyllideb fod yn gynaliadwy a'i bod wedi'i datblygu gyda'r bwriad o warchod gwasanaethau'r rheng flaen gymaint ag sydd bosibl. Byddai'r cynigion yn arwain at fwy na £3 miliwn o arbedion, £1.3 miliwn yn cael ei fuddsoddi mewn blaenoriaethau ac £1.4 miliwn arall mewn ysgolion. Byddai'r gyllideb arfaethedig yn golygu y byddai'r cynnydd yn Nhreth y Cyngor yn is na chwyddiant ac y byddai'r awdurdod mewn sefyllfa dda ar gyfer y dyfodol.

Cynigiwyd yr argymhellion yn yr adroddiad gan y Cynghorydd J Thompson-Hill a'u heilio gan y Cynghorydd M J Eckersley.

I fod yn glir, dywedodd y Cynghorydd E W Williams fod y Cabinet wedi argymhell y dylid dyrannu'r cronfeydd wrth gefn sydd heb eu gwario i Foderneiddio Addysg a bod Ysgolion yr 21ain Ganrif yn rhan o hynny. Er cysondeb, gofynnodd i'r Cyngor ddyrannu'r cyllid hwnnw i Foderneiddio Addysg. Derbyniodd yr aelodau'r newid ac wrth bleidleisio -

PENDERFYNWYD -

- (a) *yn amodol ar y newid uchod, cymeradwyo cynigion cyllideb 2012 / 13 y mae ei fanylion yn yr atodiad, a*
- (b) *cytuno â'r cynnydd o ganlyniad o 2.8% yn Nhreth y Cyngor ar gyfer 2012 / 13.*

Dywedodd y Pennaeth Cyllid ac Asedau fod y gyllideb yn un synhwyrol a fyddai'n golygu fod yr awdurdod mewn sefyllfa gadarn yn y tymor canolig. Roedd wedi ceisio cynnwys cymaint ag oedd yn bosibl ar yr aelodau yn y broses o osod cyllideb a chredai fod hynny wedi'i adlewyrchu yn y diffyg cwestiynau cyn cymeradwyo'r gyllideb. Roedd yn gobeithio dal i wella'r broses gyda'r bwriad o sicrhau penderfyniad unfrydol ar gyfer cyllideb y flwyddyn nesaf.

7 RHEOLIADAU AWDURDODAU LLEOL (YFED ALCOHOL MEWN MANNAU CYHOEDDUS DYNODEDIG) 2007.

Mynegodd y Cynghorydd I A Gunning ddiddordeb yn yr eitem hon gan ei fod yn aelod o Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru.

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Cynllunio, Adfywio a Rheoleiddio adroddiad (a rannwyd o'r blaen) yn gofyn i'r aelodau ystyried gweithredu gorchymyn ynghylch yfed alcohol yn yr holl fannau cyhoeddus o fewn cyfyngiad

cyflymder 30 milltir yr awr yn y Rhyl, Prestatyn, Llanelwy, Rhuddlan, Dinbych, Rhuthun, Llangollen, Corwen, Dyserth a Bodelwyddan. Roedd gwybodaeth ystadegol ynghylch y nifer o drosedd cysylltiedig ag alcohol yn yr ardaloedd arfaethedig (Atodiad A); ymatebion i'r ymgynghori ar y cynigion (Atodiad B) ynghyd â Rhybudd Cyhoeddus (Atodiad C) ynghlwm wrth i'r adroddiad.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Cynllunio, Adfywio a Rheoleiddio a'r Rheolwr Gorfodaeth Diogelwch Cymunedol -

- nad bwriad y Gorchymyn oedd gosod gwaharddiad ar yfed ond byddai'n rhoi dewis effeithiol i'r Heddlu ddefnyddio'r hawliau i daclo niwsans cyhoeddus ac anhrefn yn gysylltiedig ag yfed alcohol yn Sir Ddinbych.
- gellid ymestyn yr ardaloedd sy'n destun Gorchymyn ar hyn o bryd a chynnwys ardaloedd newydd pe byddai'r dystiolaeth yn dangos problemau trosedd, niwsans cyhoeddus, anhrefn ac ymddygiad gwrth gymdeithasol yn gysylltiedig ag yfed alcohol mewn mannau cyhoeddus.
- rhoddwyd ychydig o hanes cefndir yr adroddiad gyda manylion yr ardaloedd ble mae'r Gorchymynion eisoes mewn grym a'r manteision sy'n deillio o hynny, ond mai canlyniad y llwyddiant oedd bod pobl wedi mynd i fannau eraill i yfed.
- nodwyd enghreifftiau o ba bryd y gallai'r Heddlu ymarfer eu dewis o dan y Gorchymyn gan gynnwys cwtogi ar weithgareddau yfwyr dan oed ac yfwyr yn casglu mewn ardaloedd penodol a allai aflonyddu ar y gymuned.
- cadarnhau fod yr ardaloedd arfaethedig wedi'u nodi ar ôl cynnal asesiad strategol o drosedd ac anhrefn ac y byddai hynny'n cael ei adolygu'n flynyddol.

Trafododd yr Aelodau ganlyniadau'r ymgynghoriad ynghyd â'r dystiolaeth o ran troseddau mewn perthynas ag alcohol yn yr ardaloedd arfaethedig. Yn gyffredinol, croesawodd yr aelodau'r adroddiad gan gefnogi cyflwyno Gorchymyn i ateb y problemau sy'n gysylltiedig ag yfed alcohol mewn mannau cyhoeddus. Mae'r llwyddiant yn y Rhyl ar ôl cyflwyno'r Gorchymyn yn cael ei ddangos gan dystiolaeth y bu gostyngiad yn y nifer o droseddau cysylltiedig ag alcohol a'r gobaidh oedd y gellid ailadrodd hyn mewn ardaloedd eraill. Cyfeiriwyd hefyd at y gwaith partneriaeth llwyddiannus rhwng y Cyngor a'r Heddlu a oedd yn enghraifft ragorol o gydweithio er budd y gymuned. Fodd bynnag, codwyd nifer o amheuron ynghylch cymesuradwyedd, gan ofyn am sicrwydd ynghylch sut y byddai'r Heddlu'n defnyddio'r hawliau mewn amgylchiadau penodol a'r goblygiadau o gyflwyno'r Gorchymyn. Mynegwyd nifer o bryderon hefyd ynghylch diffyg ystadegau manwl i gefnogi'r cynigion eang.

Atebodd y swyddogion yr aelodau fel a ganlyn -

- cadarnhau fod trosedd cysylltiedig ag alcohol wedi gostwng yng Nghonwy a Sir Ddinbych o gymharu â chynnydd yn ardaloedd awdurdodau cyfagos a bod hynny'n amlygu gwaith y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol a mesurau gorfodaeth i daclo'r broblem.
- y disgwyl y byddai cyflwyno'r cynigion o gymorth i gynnal a gwella perfformiad yn y dyfodol drwy roi pwerau i reoli yfed gwrth gymdeithasol.
- roedd yr Heddlu wedi cyflwyno ystadegau manwl ac roedd trosolwg o hynny yn yr adroddiad; gellid cyflwyno'r manylion llawn i'r pwyllgor archwilio perthnasol ac i grwpiau aelodau ardaloedd i ymgynghori ymhellach pe byddai angen.

- yr ystadegau yn yr adroddiad oedd sail yr ymgynghori er bod ystadegau pellach o Ebrill 2010 ymlaen ar gael ar gais.

Trafododd yr Aelodau hefyd nifer o faterion gyda'r swyddogion yn gysylltiedig â'u tref a'u cymunedau eu hunain fel a ganlyn -

- er yn croesawu'r estyniad i'r Gorchymyn presennol, roedd y Cynghorwyr D Hannam, J Butterfield a B Blakeley yn falch iawn o nodi'r gostyngiad mewn trosedd cysylltiedig ag alcohol yn y Rhyl a thalwyd teyrnged i waith caled pawb oedd â rhan yn hynny. Cyfeiriwyd at broblemau cysylltiedig ag yfwyr stryd penderfynol, at bobl yn ymhél y tu allan i eiddo penodol ac at anawsterau rheoli'r problemau hynny. Wrth ateb cwestiynau, dywedodd y Rheolwr Gorfodaeth Diogelwch Cymunedol mai rôl yr Heddlu oedd rheoli ymddygiad gwrth gymdeithasol a bod y Cyngor yn rhoi cymorth trwy ddarparu Teledu Cylch Cyfyng ac yn cysylltu â'r trwyddedeion wrth dalu sylw i ymddygiad eu cwsmeriaid.
- Croesawodd y Cynghorydd J R Bartley y ffaith fod y Gorchymyn yn cael ei gyflwyno i Ddinbych ond mynegodd ei bryder fod y broses ar gyfer gwneud hynny mor hir. Dywedodd y dylai partneriaid yn cydweithredu ac yn cyfathrebu'n well â'i gilydd. Dywedodd y Rheolwr Gorfodaeth Diogelwch Cymunedol nad oedd Cyngor Tref Dinbych wedi cadarnhau'i gefnogaeth i'r Gorchymyn tan fis Rhagfyr 2010.
- Dywedodd y Cynghorydd E R Jones fod ffigyrau troseddau Bodelwyddan yn gamarweiniol gan eu bod yn cynnwys digwyddiadau mewn perthynas ag Ysbyty Glan Clwyd a bod 41 o droseddau a gofnodwyd ym mis Awst ynghylch un digwyddiad. Cadarnhaodd y Rheolwr Gorfodaeth Diogelwch Cymunedol fod yr Heddlu yn cofnodi nifer y troseddau yn hytrach na nifer y troseddwyr a chytunodd i baratoi manylion pellach y ffigyrau troseddau i'r Cynghorwyr E R Jones ac M LI Davies. Cytunodd Pennaeth y Gwasanaethau Cynllunio, Adfywio a Rheoleiddio hefyd i ofyn i'r Heddlu wahaniaethu rhwng y dref a'r ysbyty wrth baratoi ffigyrau troseddau yn y dyfodol.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd B Smith at achlysuron pan oedd yr Heddlu wedi bod yn or-eiddgar wrth ymdrin â phobl ifanc a theimlai y gallai problemau godi pe byddai pobl ifanc ddiniwed yn cael eu herio. Nododd y Cadeirydd mai mater i'r Heddlu yw sut y maen nhw'n ymdrin â sefyllfaoedd o'r fath. Awgrymodd Pennaeth y Gwasanaethau Cynllunio, Adfywio a Rheoleiddio y gallai Grwpiau Aelodau Ardaloedd fod â diddordeb mewn archwilio achosion unigol yn codi o'r asesiad strategol blynyddol o drosedd, anhrefn ac ymddygiad gwrth gymdeithasol.
- Pwysleisiodd y Cynghorydd J M Davies nad oedd yr ymgynghoriad ynghylch y Gorchymyn ar gyfer Brestatyn wedi'i ddwyn o flaen y Cyngor Tref na'r Grŵp Aelod Ardaloedd ond ei fod wedi'i drin gan Glerc y Dref ac yna'r Maer, y Cynghorydd M J Eckersley. [Cyfeiriodd y Cynghorydd M H Eckersley at nifer o anghysonderau ar yr ymateb i'r ymgynghoriad gan Gyngor Tref Prestatyn a ddylai fod wedi dangos yn glir fod cefnogaeth i'r Gorchymyn ym Mhrestatyn.] Teimlai'r Cynghorydd Davies y gallai'r Gorchymyn fod yn fesur rhy llym a mynegodd

amheuron nad oedd ystadegau troseddau yn cyd-fynd ag achosion o yfed ar y stryd a bod angen rhagor o dystiolaeth. Cytunodd y swyddogion fod cymesuradwyedd yn bwysig a rhoddodd sicrwydd mai dim ond pan fyddai'n briodol y gweithredid ac y byddai digwyddiadau a fyddai wedi derbyn Rhybudd Digwyddiad Dros Dro yn cael eu heithrio o'r Gorchymyn.

- Dywedodd y Cynghorydd T R Hughes nad oedd yn dymuno gweld nifer o arwyddion yn cael eu codi yn Llangollen yn nodi'r ardaloedd lle byddai'r Gorchymyn yn berthnasol. Mewn ymateb i'w bryder ac i gwestiynau pellach soniodd y Rheolwr Gorfodaeth Diogelwch Cymunedol am yr hawliau sydd gan yr Heddlu i ymdrin ag yfed gwrth gymdeithasol ac am y rhesymeg y tu ôl i'r estyniad i ymdrin â phroblemau adleoli a diogelwch y ffordd. Doedd dim rhaid codi arwyddion ond yr ystyrir ei bod yn ymarfer da cael arwyddion mewn mannau allweddol.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd B Feeley at Ŵyl Rhuthun a holodd faint o fudd fyddai Gorchymyn i ymdrin ag ymddygiad gwrth gymdeithasol. Pwysleisiodd hefyd nad oes Deledu Cylch Cyfyng digonol yn y dref, bod Gorsafoedd yr Heddlu yn Llangollen a Rhuthun wedi cau a bod hynny'n effeithio ar drosedd ac anhrefn. Dywedodd y Rheolwr Gorfodaeth Diogelwch Cymunedol bod ardaloedd eraill wedi bod ar eu mantais ac y gallai'r mater gael ei adolygu trwy'r broses archwilio. Er yn gyfyngedig, roedd Teledu Cylch Cyfyng wedi bod o fantais i ddangos problemau mewn rhai mannau o Ruthun. O ran Gŵyl Rhuthun, rhoddwyd trwydded eiddo sy'n disodli'r Gorchymyn ond gellid dal i reoli rhai'n yfed ac yn achosi pryder y tu allan i'r ardal ddynodedig.

Sicrhaodd y Cynghorydd I A Gunning yr aelodau fod Sir Ddinbych yn lle diogel i fyw ac i ymweld ond fod problemau gwrth gymdeithasol yn gysylltiedig ag yfed. Croesawodd y Gorchymyn fel teclyn gwerthfawr i leihau trosedd ac anhrefn ac ymddygiad gwrth gymdeithasol yn gysylltiedig ag yfed. Cyflwynodd nifer o ystadegau yn amlygu gwaith da'r bartneriaeth gref rhwng y Cyngor a Heddlu Gogledd Cymru. O ran y posibilrwydd o doriadau ac o gau Gorsafoedd yr Heddlu, dywedodd y Cynghorydd Gunning nad oedd unrhyw benderfyniadau wedi'u cymryd ar gau gorsafoedd a bod yr Heddlu ar hyn o bryd yn dal i recriwtio. Rhoddodd sicrwydd y byddai'r Heddlu'n dal â phresenoldeb cryf.

Cynigodd y Cynghorydd S Frobisher, ac fe'i heiliwyd gan y Cynghorydd I A Gunning, y dylid cymeradwyo'r argymhellion yn yr adroddiad. Ar ôl pleidlais:-

PENDERFYNWYD -

- (a) *Fod yr Aelodau'n nodi canlyniadau'r ymgynghoriad gyda Heddlu Gogledd Cymru, Cyngorau Tref a Chymuned a pherchnogion tir sy'n dod o dan y Gorchymyn; ac*
- (b) *Yn seiliedig ar y dystiolaeth a ddarparwyd, gwneud Gorchymyn Mannau Cyhoeddus Dynodedig a chaniatáu awdurdod dirprwyedig i Bennaeth y Gwasanaethau Cynllunio, Adfywio a Rheoleiddio i -*

- *wneud gorchymyn yn nodi'r ardaloedd a enwir yn yr adroddiad fel Mannau Cyhoeddus Dynodedig at ddibenion Deddf Cyfiawnder Troseddol a'r Heddlu 2001.*
- *cyhoeddi rhybudd o wneud gorchymyn o'r fath*
- *codi arwyddion yn nodi'r ardaloedd a restrir fel Mannau Cyhoeddus Dynodedig*
- *sicrhau fod copi o'r gorchymyn yn cael ei anfon at yr Ysgrifennydd Gwladol i'r Swyddfa Gartref.*

8 **BLAEN RAGLEN WAITH Y CYNGOR**

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd Flaen Raglen Waith y Cyngor i'w hystyried gan sôn y cynhelir cyfarfod nesaf o'r Cyngor Sir ar 28 Chwefror. Cyfeiriodd hefyd at y posibilrwydd o gynnal cyfarfod arbennig o'r Cyngor Sir ym mis Mawrth yn dibynnu ar y busnes i'w drafod.

Mewn ymateb i gwestiwn oddi wrth y Cynghorydd T R Hughes, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Trawsnewid Busnes ac Adfywio y byddai'n cynnwys yr eitem ar brosiect Harbwr y Foryd ar Raglen Waith yn y dyfodol.

Penderfynwyd - derbyn a nodi Blaen Raglen Waith y Cyngor.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.25pm.